

■ **TÜRKİYE & DÜNYADA
GÜNDEM**

■ **DÜNYA EKONOMİSİ**

■ **DÜNYA İNŞAAT
SEKTÖRÜ**

■ **TÜRKİYE EKONOMİSİ**

■ **TÜRKİYE İNŞAAT
SEKTÖRÜ**

Hazırlayanlar

İMSAD Ekonomi Danışmanı Prof. Dr. Kerem Alkin

Fatih Yeğenoğlu, M.Sc.

TÜRKİYE VE DÜNYADA GÜNDEM

- ⇒ Türkiye'nin ve dünyanın gündemi Mart sonundan Nisan ortasına kadar hayli hareketli geçti. Türkiye'nin yerel seçimleri tamamladığı bu dönemde, 2 Nisan'da Londra'da gerçekleşen G-20 Zirvesi, ardından NATO Zirvesi ve ABD'nin 44. Başkanı Barack Obama'nın Türkiye ziyareti uluslararası diplomasi çevrelerinde ciddi yankı buldu. Türkiye'nin önemi bir kez daha vurgulandı.
- ⇒ Hükümet, 3., 4. ve 5. paketlerde, krize yönelik önlemlerini vergi ve stopaj indirimlerine odakladı. Otomotiv ile başlayan indirim sürecinden konut sektörü KDV'de 10 puanlık indirim ve tapu arcındaki binde 10'luk düşükle faydalandı. Buna göre konutta KDV %8'e, tapu harcı binde 5'e geriledi.
- ⇒ Dolardaki sert çıkışın sonucunda Mart ayında 1,82 TL seviyelerine ulaşılması Merkez Bankası'nı harekete geçirdi. Doğrudan müdahale edebileceğini açıklayan Banka, ayrıca döviz satım ihalelerine başlayarak dolaylı müdahale araçlarını güçlendirmiş oldu. Yerli yatırımcının dolar ilgisini azaltan bu adım sonrasında dolar kuru 1,82'den 1,65'e geriledi. Ardından, IMF ile anlaşma ihtimali güçlenince, kur 1,56 TL seviyesini gördü.
- ⇒ Merkez Bankası gösterge faizlerini Mart ayında 1 puan indirerek %10,5 seviyesine çekti. Bankanın bu indirimlerine karşın ticari bankaların faizlerini düşürmemesi kamu bankası konumundaki Ziraat ve Halk Bankası'nı harekete geçirdi. Bu iki banka düşük faizli kredi paketlerini devreye sokarak diğer bankaları da rekabet avantajı ile faizleri indirmeye zorluyor. Bankanın Nisan ayında 1 puan daha faiz indirmesi bekleniyor.
- ⇒ Dış pazardaki daralmaya kredi adımı, sektörün bankası Eximbank'tan geldi. Türk Eximbank Genel Müdürü Ahmet Kılıçoğlu, kullanılacak bir yıla kadar vadeli krediler için geçerli olmak üzere, tüm kredi programlarında TL faiz oranlarında 2'şer puan indirim yapıldığını açıkladı. Atılan bu adımın finansman sıkıntısı içinde olan ihracatçıları az da olsa rahatlatması bekleniyor.
- ⇒ Son dönemde altın fiyatlarının yükselmesiyle birlikte Türkiye'de binlerce ton olduğu ifade edilen yastık altı altınlar da çıkmaya başladı. 2008'in Ocak ayından beri parasal değeri 2.5 milyar doları bulan yaklaşık 80 ton altının yastık altından çıkıp ekonomiye kazandırıldığı ifade ediliyor. İstanbul Altın Borsası yetkililerine göre, Türk halkı, son 5 aydır fiyatlardaki yükselişe paralel olarak altın bozduruyor.
- ⇒ Dünya Ticaret Örgütü Raporu'na göre, Türkiye, 2008 yılı verilerine göre, 202 milyar dolarlık ithalat hacmiyle, dünyanın en çok ithalat yapan 20. ülkesi konumunda bulunuyor. Türkiye'nin, dünya ticaret hacmindeki, 16,5 trilyon dolarlık ithalat içindeki payı %1,2 oranında yer alıyor. Toplam dünya ticaretindeki payı artan bir trend içinde %1 düzeyini bulan Türkiye, toplam ihracatta ise ilk 20'de yer almıyor.
- ⇒ ABD Hazinesi, bankalardaki toksik varlıkların alımı için ilk aşamada, 700 milyar dolarlık Finans Sektörü Kurtarma Fonu'ndan 75 ile 100 milyar dolar kaynak ayırdı. ABD Hazinesi'nin toksik ayıklama planına göre, 1 trilyon dolara kadar ulaşabileceği belirtilen toksik varlıkların alımına, ABD Merkez Bankası (FED) ve Federal Mevduat Sigorta Şirketi de katkıda bulunacak.
- ⇒ FED ve ABD Hazinesi, ABD Ekonomisi'ne 1,4 trilyon dolar nakit akışı sağlayacak. FED, önümüzdeki 6 ay içinde hükümetten, 300 milyar dolara kadar uzun dönemli borç tahvili alacak. Daha sonra da, mortgage kredileri için 850 milyar dolarlık menkul kıymet satın alarak yeni kredi imkanı oluşturacak ve bankalar ayağa kaldırılacak. Avrupa Birliği'nin de benzer adımları atması bekleniyor.

DÜNYA EKONOMİSİ

2008 yılının son aylarında yaşanan kötümserlik ve sonucunda oluşan 'derin' resesyona endişeleri ticaretin hızla durma noktasına yaklaşmasına neden olmuştu. Buna bağlı olarak 2008'in son çeyreğine ilişkin gelen büyüme rakamları da oldukça sert düşüşler yansıtıyordu. Ancak ekonomiye ilişkin bu rakamların revize edilmiş son verilerinin yukarı yuvarlandığı görülmektedir.

ÜLKELERİN BÜYÜME RAKAMLARI							
	Q2-07	Q3-07	Q4-07	Q1-08	Q2-08	Q3-08	Q4-08
Avustralya	0,74	1,09	0,95	0,49	0,28	0,08	-0,53
Avusturya	0,63	0,68	0,69	0,49	0,21	0,05	-0,19
Belçika	0,32	0,75	0,41	0,44	0,34	0,05	-1,66
Kanada	0,96	0,58	0,20	-0,22	0,14	0,22	-0,85
Çek Cumhuriyeti	1,51	1,38	1,24	0,64	0,69	0,34	-0,94
Danimarka	-1,03	1,74	0,13	-1,48	0,41	-0,75	-2,01
Finlandiya	0,85	0,54	1,50	-0,29	0,10	-0,32	-1,28
Fransa	0,56	0,68	0,41	0,40	-0,30	0,10	-1,18
Almanya	0,35	0,60	0,34	1,53	-0,50	-0,54	-2,11
Yunanistan	0,70	1,00	0,63	0,86	0,85	0,37	0,29
Macaristan	-0,11	0,40	0,59	0,51	-0,07	-0,58	-1,18
İzlanda	0,85	5,12	-0,95	-1,60	-1,62	2,93	-0,92
İrlanda	-1,10	0,36	-0,16	-0,31	-0,61	1,15	..
İtalya	0,12	0,20	-0,27	0,33	-0,65	-0,68	-1,92
Japonya	-0,27	0,36	0,98	0,34	-1,15	-0,35	-3,18
Kore	1,73	1,46	1,56	0,82	0,83	0,51	-5,65
Lüksemburg	-0,08	1,00	0,74	-0,77	1,45	-1,42	..
Meksika	1,27	1,03	0,63	0,30	0,32	0,41	-2,69
Hollanda	0,60	1,27	1,55	0,49	-0,07	-0,30	-0,85
Yeni Zelanda	0,89	0,69	0,84	-0,33	-0,20	-0,37	..
Norveç	0,69	1,37	1,42	-0,04	0,15	-0,68	1,35
Polonya	1,60	1,40	2,07	0,92	0,99	0,83	0,34
Portekiz	0,42	0,00	0,65	-0,28	0,25	-0,21	-1,58
Slovakya	1,94	2,58	6,97	-3,35	1,92	1,84	2,12
İspanya	1,01	0,62	0,63	0,42	0,13	-0,29	-0,97
İsveç	0,78	0,32	1,48	-0,55	-0,46	-1,00	-2,42
İsviçre	0,97	0,91	1,10	0,13	0,12	-0,06	-0,31
Türkiye	1,22	0,62	1,16	3,07	-2,51	-0,76	..
İngiltere	0,86	0,80	0,55	0,39	-0,02	-0,70	-1,53
ABD	1,18	1,17	-0,04	0,22	0,70	-0,13	-1,62
AB	0,56	0,72	0,56	0,53	-0,09	-0,28	-1,48
Euro Bölgesi	0,45	0,59	0,40	0,69	-0,25	-0,25	-1,47
G7	0,72	0,84	0,23	0,38	0,06	-0,25	-1,85
Brezilya	1,36	1,23	1,65	1,69	1,56	1,81	..
Hindistan	1,01	3,11	2,04	2,57	0,36	2,42	-0,90
Endonezya	1,61	1,82	1,30	1,44	1,79	1,41	..
Rusya	2,38	1,49	3,60	1,00	1,21	0,31	..
Güney Afrika	0,90	1,10	1,32	0,39	1,25	0,04	..

Kaynak: OECD

Tablo 1-a

2009 yılının ilk dilimine ilişkin rakamların sınırlı bir toparlanmaya işaret etmesine karşın istihdam oranlarındaki bozulmanın devam ettiği görülmektedir. Şirketlerden gelen işten çıkartma haberlerine paralel olarak hızla artan işsizlik oranları özellikle gelişmiş ülkeler için karamsar tabloya işaret etmektedir. Şubat ayı içinde gelen ABD'nin işsizlik oranının %8'i aşması, yani 6 ayda ABD'de işsizlik oranının 3 puan yükselmesi durumun ciddiyetini ortaya koymaktadır. Türkiye Ekonomisi'nin yapısal olarak kıyaslandığı ülkelerden olan İspanya'da yaşanan istihdam kaybı da dikkat çekmeye devam etmektedir. Nitekim, Ocak ayında da artan istihdam kayıpları sonucunda İspanya'da işsizlik oranı %14,8'e ulaşmıştır. Dikkat çeken bir diğer unsur ise sanayi üretiminin hızla ivme kaybettiği Japonya'da işsizlik oranının Ocak ayında %4,34'ten %4,14 düzeyine gerilemesidir.

ÜLKELERİN İŞSİZLİK ORANLARI								
	Tem.08	Ağu.08	Eyl.08	Eki.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09	Şub.09
Avustralya	4,31	4,11	4,32	4,37	4,46	4,48	4,79	..
Avusturya	3,70	3,70	3,90	3,90	3,90	3,90	4,00	..
Belçika	7,20	7,30	7,30	7,10	7,10	7,10	7,20	..
Kanada	6,11	6,15	6,17	6,28	6,40	6,60	7,16	7,73
Çek Cumhuriyeti	4,30	4,30	4,30	4,40	4,60	4,70	5,00	..
Danimarka	3,30	3,30	3,40	3,60	3,70	4,00	4,30	..
Finlandiya	6,40	6,40	6,50	6,50	6,50	6,60	6,60	..
Fransa	7,70	7,70	7,80	7,90	8,10	8,20	8,30	..
Almanya	7,30	7,20	7,20	7,20	7,20	7,20	7,30	..
Yunanistan	7,50	7,50	7,50
Macaristan	7,80	7,90	7,90	8,00	8,30	8,50	8,60	..
İrlanda	6,30	6,60	6,90	7,40	7,90	8,30	8,80	..
İtalya	6,70	6,70	6,70
Japonya	4,03	4,11	3,98	3,77	3,99	4,34	4,14	..
Kore	3,15	3,20	3,18	3,18	3,25	3,31	3,30	..
Lüksemburg	4,40	4,40	4,50	4,60	4,70	4,90	5,10	..
Hollanda	2,70	2,70	2,80	2,80	2,80	2,80	2,80	..
Yeni Zelanda	4,15	4,57
Norveç	2,40	2,40	2,50	2,70	2,90	3,00
Polonya	6,90	6,80	6,70	6,60	6,60	6,60	6,70	..
Portekiz	7,80	7,90	7,80	7,80	7,80	7,90	8,10	..
Slovakya	9,50	9,30	9,20	9,20	9,40	9,50	9,80	..
İspanya	11,30	11,70	12,30	13,00	13,70	14,30	14,80	..
İsveç	5,90	6,10	6,40	6,70	7,00	7,10	7,40	..
İsviçre	3,46	3,59
İngiltere	5,70	5,80	5,90	6,10	6,20
ABD	5,77	6,17	6,20	6,60	6,78	7,19	7,56	8,08
AB	7,00	7,00	7,10	7,20	7,30	7,50	7,60	..
Euro Bölgesi	7,50	7,50	7,60	7,80	7,90	8,10	8,20	..
G7	5,86	6,04	6,05	6,21	6,35	6,61	6,77	..

Tablo 1-b

Sanayi üretimi verilerinde ise Ocak ayında görünümün değişmediği görülmektedir.

SANAYİ ÜRETİMİ								
	Tem.08	Ağu.08	Eyl.08	Eki.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09	Şub.09
Avusturya	ÖA	-0,18	3,21	-0,94	-4,55	-4,29	2,87	..
ÖD	0,66	3,89	3,39	-2,01	-3,70	-3,93
Belçika	ÖA	0,35	0,26	-1,56	-5,03	-1,95
ÖD	0,79	1,41	-0,44	-4,69	-8,41
Kanada	ÖA	1,14	-1,66	-0,47	-0,65	-1,90	-2,59	..
ÖD	-3,50	-4,81	-4,83	-5,51	-7,08	-6,79
Çek Cumhuriyeti	ÖA	1,76	-4,70	1,49	-6,41	-3,68	-6,64	..
ÖD	5,44	0,30	3,35	-7,63	-12,85	-18,31
Danimarka	ÖA	2,31	-2,43	0,00	-0,55	-4,65	-0,19	..
ÖD	2,12	-1,28	0,37	-5,11	-7,48	-6,48
Finlandiya	ÖA	0,54	-0,83	-0,10	-1,22	-3,19	-3,75	..
ÖD	-0,31	-1,15	-1,32	-2,53	-9,09	-12,30
Fransa	ÖA	0,50	0,69	-1,58	-3,50	-2,80	-1,49	-3,14
ÖD	-2,61	-1,84	-2,25	-7,31	-8,76	-10,21	-13,79	..
Almanya	ÖA	-1,49	3,02	-3,41	-1,85	-3,86	-4,91	..
ÖD	0,42	1,65	-1,98	-3,72	-7,13	-12,55
Yunanistan	ÖA	1,38	-0,24	-1,60	-2,06	-2,26	-1,99	..
ÖD	-2,26	-0,74	-2,67	-4,60	-8,56	-9,60
Macaristan	ÖA	-0,52	0,71	-2,25	-2,30	-2,09	-15,07	..
ÖD	-2,16	-1,58	-4,65	-6,61	-9,13	-23,12
İrlanda	ÖA	-0,97	4,77	-3,55	-6,38	4,89	-7,34	9,15
ÖD	-5,75	4,62	1,48	-10,71	-0,49	-12,18	-0,90	..
İtalya	ÖA	-1,04	0,42	-3,14	-2,48	-3,54	-2,53	..
ÖD	-3,25	-3,82	-5,89	-7,86	-10,57	-13,01
Japonya	ÖA	1,50	-3,60	1,05	-3,41	-7,94	-9,48	-9,18
ÖD	1,40	-4,65	-2,22	-6,76	-13,30	-21,95	-28,85	..
Kore	ÖA	-1,29	-1,30	0,66	-2,54	-10,10	-9,55	1,35
ÖD	5,87	3,06	3,92	-2,14	-12,46	-21,08	-21,24	..
Lüksemburg	ÖA	0,72	3,75	-1,15	-10,50	-5,67
ÖD	-1,65	3,12	2,42	-8,65	-15,85
Meksika	ÖA	-0,44	0,79	-2,70	1,07	-1,15	-4,65	..
ÖD	-1,64	-0,86	-4,03	-2,92	-3,62	-8,18
Hollanda	ÖA	-1,97	1,37	2,35	-1,85	-2,96	-1,20	..
ÖD	-0,55	1,28	0,89	-1,24	-4,93	-9,04
Norveç	ÖA	0,93	-5,21	2,48	3,26	0,10	0,51	-1,42
ÖD	0,62	-5,12	-3,55	-0,20	1,24	3,24	-0,31	..
Polonya	ÖA	-1,84	-2,35	2,02	-1,59	-3,58	-3,70	..
ÖD	4,10	0,22	2,56	-0,48	-5,21	-8,69
Slovakya	ÖA	-0,63	-3,39	6,60	-5,19	-4,44	-13,04	..
ÖD	1,03	1,25	5,57	-0,37	-7,19	-16,54
İspanya	ÖA	6,11	-3,49	-2,83	-3,02	-2,80	-6,94	..
ÖD	-2,75	-6,66	-8,72	-12,44	-13,96	-18,81
İsveç	ÖA	0,35	-1,57	-1,78	-2,53	-2,69	-4,10	..
ÖD	-0,87	-2,68	-3,41	-6,43	-11,11	-16,25
Türkiye	ÖA	-1,29	-2,84	-3,38	-1,97	1,05	-17,72	8,64
ÖD	1,50	-0,77	-5,47	-8,11	-11,02	-19,02	-22,39	..
İngiltere	ÖA	-0,51	-0,81	-0,31	-1,95	-2,41	-1,50	-2,62
ÖD	-1,99	-2,79	-2,89	-5,45	-7,91	-9,30	-11,41	..
ABD	ÖA	-0,04	-1,32	-4,10	1,63	-1,17	-2,37	-1,82
ÖD	-0,68	-1,97	-6,23	-4,33	-5,85	-8,16	-9,98	..
Euro Bölgesi	ÖA	-0,44	0,64	-1,82	-1,55	-1,80
ÖD	-1,36	-1,23	-2,83	-5,41	-7,20
Brezilya	ÖA	-0,98	-0,30	1,56	-3,14	-5,73	-14,07	..
ÖD	6,26	4,66	6,78	1,46	-3,95	-17,09
Hindistan	ÖA	0,79	-2,51	3,24	-4,58	2,09	-2,35	..
ÖD	6,58	1,73	6,11	-0,25	1,73	-1,96
Rusya	ÖA	0,68	0,19	0,53	-2,96	-8,40	-3,45	..
ÖD	1,36	6,57	5,76	1,27	-7,83	-11,24

ÖA= Bir önceki aya göre, ÖD= Bir önceki yılın aynı ayına göre

Tablo 1-c

Geçtiğimiz ay sanayisi ciddi kayıplara uğrayan, ihracata dayalı ekonomilerden Kore’de üretim, Ocak ayında bir önceki aya göre %1,35 artarken, Japonya’da %9,18 oranında değer kaybetmiştir. Bu iki ülkenin önceki yılın aynı dönemine göre sanayi üretimi kayıpları ise sırasıyla %21,24 ve %28,85 olmuştur. **Global ekonomideki talebin önemli bir göstergesi olan Japonya ihracatındaki daralma resesyonun derinliği konusundaki endişeleri artırmaktadır. Bununla birlikte 2009’un Şubat ayına ilişkin öncü veriler, Ocak’taki bu ivme kaybının Şubat’ta hız kestiğini göstermektedir.**

ENFLASYON		Ağu.08	Eyl.08	Eki.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09	Şub.09
Avusturya	AD	-0,19	0,28	-0,09	-0,28	-0,19	-0,47	0,38
	YD	3,67	3,76	3,07	2,29	1,32	1,23	1,33
Belçika	AD	-0,61	0,16	-0,18	-0,60	-0,22	0,10	0,34
	YD	5,39	5,46	4,72	3,14	2,63	2,32	1,93
Kanada	AD	-0,17	0,09	-1,04	-0,35	-0,70	-0,26	0,71
	YD	3,49	3,40	2,60	1,97	1,16	1,07	1,43
Çek Cumhuriyeti	AD	-0,09	-0,18	0,00	-0,53	-0,27	1,52	0,09
	YD	6,41	6,52	5,92	4,38	3,61	2,16	1,97
Danimarka	AD	0,17	0,42	-0,17	-0,25	-0,34	-0,34	1,27
	YD	4,31	4,20	3,66	2,68	2,43	1,82	1,88
Finlandiya	AD	0,44	0,50	-0,02	-0,50	-0,30	-0,24	0,08
	YD	4,66	4,71	4,37	3,61	3,47	2,18	1,74
Fransa	AD	-0,03	-0,07	-0,06	-0,47	-0,24	-0,41	0,38
	YD	3,17	2,98	2,67	1,63	1,00	0,71	0,87
Almanya	AD	-0,28	-0,09	-0,19	-0,47	0,28	-0,47	0,56
	YD	3,07	2,88	2,39	1,43	1,14	0,95	1,04
Yunanistan	AD	-0,94	1,96	0,00	-0,27	-0,47	-0,48	-0,91
	YD	4,67	4,63	3,88	2,87	1,97	1,76	1,60
Macaristan	AD	-0,27	0,00	0,18	-0,27	-0,36	0,63	0,98
	YD	6,49	5,78	5,08	4,21	3,45	3,14	3,01
İzlanda	AD	1,21	0,91	2,15	1,72	1,52	0,59	0,48
	YD	14,51	14,06	15,92	17,16	18,11	18,58	17,52
İrlanda	AD	0,46	0,28	-0,18	-0,92	-1,21	-1,70	-0,38
	YD	4,34	4,33	4,04	2,49	1,15	-0,10	-1,71
İtalya	AD	0,15	-0,29	0,00	-0,36	-0,15	-0,15	0,22
	YD	4,07	3,77	3,46	2,70	2,24	1,64	1,63
Japonya	AD	0,29	0,00	-0,10	-0,88	-0,39	-0,59	..
	YD	2,09	2,09	1,68	0,99	0,40	0,00	..
Kore	AD	-0,18	0,09	-0,09	-0,27	0,00	0,09	0,72
	YD	5,61	5,11	4,82	4,53	4,14	3,75	4,10
Lüksemburg	AD	0,38	0,11	-0,15	-0,84	-0,59	-1,12	1,78
	YD	4,00	4,00	3,25	2,00	1,09	0,55	1,19
Meksika	AD	0,58	0,68	0,68	1,14	0,69	0,23	0,22
	YD	5,57	5,47	5,78	6,23	6,53	6,28	6,20
Hollanda	AD	0,19	0,43	-0,23	-0,36	-0,73	0,26	0,70
	YD	3,22	3,06	2,78	2,26	1,94	1,93	1,96
Norveç	AD	0,08	1,46	0,40	-0,56	-0,24	-0,32	0,81
	YD	4,50	5,31	5,47	3,23	2,13	2,23	2,54
Polonya	AD	-0,37	0,28	0,37	0,19	-0,09	0,46	0,93
	YD	4,81	4,28	4,07	3,56	3,16	2,95	3,51
Portekiz	AD	-0,50	0,50	-0,10	-0,70	-0,40	-0,70	0,00
	YD	2,96	3,02	2,39	1,32	0,83	0,20	0,20
Slovakya	AD	0,20	0,61	0,41	0,20	-0,20	0,40	0,13
	YD	5,00	5,35	5,17	4,87	4,36	3,40	3,11
İspanya	AD	-0,21	-0,02	0,34	-0,42	-0,51	-1,23	0,01
	YD	4,90	4,54	3,56	2,38	1,43	0,81	0,66
İsveç	AD	0,17	1,03	0,16	-0,82	-1,34	-0,37	0,02
	YD	4,34	4,37	3,99	2,47	0,90	1,28	0,88
İsviçre	AD	-0,26	0,10	0,53	-0,67	-0,50	-0,84	..
	YD	2,92	2,93	2,60	1,45	0,70	0,14	..
Türkiye	AD	-0,24	0,45	2,60	0,83	-0,41	0,29	-0,34
	YD	11,77	11,13	11,99	10,76	10,06	9,50	7,73
İngiltere	AD	0,64	0,55	-0,27	-0,09	-0,36	-0,73	0,83
	YD	4,78	5,25	4,46	4,07	3,11	3,03	3,10
ABD	AD	-0,40	-0,14	-1,01	-1,92	-1,03	0,44	0,50
	YD	5,37	4,94	3,66	1,07	0,09	0,03	0,24
G7	AD	-0,16	-0,06	-0,65	-1,27	-0,67	0,02	..
	YD	4,40	4,15	3,23	1,48	0,67	0,51	..
OECD - Avrupa	AD	-0,03	0,20	0,17	-0,26	-0,25	-0,38	..
	YD	4,61	4,49	4,09	3,18	2,53	2,18	..
OECD - Toplam	AD	-0,13	0,05	-0,37	-0,94	-0,54	0,00	..
	YD	4,71	4,47	3,71	2,24	1,52	1,29	..
Brezilya	AD	0,28	0,26	0,45	0,36	0,28	0,48	..
	YD	6,17	6,25	6,41	6,39	5,90	5,84	..
Hindistan	AD	1,40	0,69	1,37	0,00	-0,68	0,68	..
	YD	9,02	9,77	10,45	10,45	9,70	10,45	..
Endonezya	AD	0,51	0,97	0,45	0,12	-0,04	-0,07	0,21
	YD	11,74	11,93	11,55	11,49	10,23	8,24	7,76
Rusya	AD	0,33	0,83	0,90	0,82	0,71	2,39	..
	YD	15,01	15,06	14,20	13,75	13,28	13,37	..
Güney Afrika	AD	0,59	0,59	0,39	0,10	-0,19	0,49	..
	YD	11,15	11,17	10,59	10,35	9,36	8,39	..

AD= Aylık bazda değişim, YD= Yıllık bazda değişim

Tablo 1-d

Talep daralmasının tek olumlu sonucu gibi **görünen 'enflasyondaki gerileme' artık bir risk durumuna gelmiştir.** Nitekim, talep daralmasının önümüzdeki aylarda da devam edeceğinin görülmesi enflasyonun eksili rakamlara ulaşması anlamına gelmektedir. **Deflasyon sürecine girme riski** şimdiden merkez bankalarının toplantı gündemine girmiştir. Resesyon sürecine girmiş olan global ekonominin deflasyon hastalığına yakalanması durumunda dengelerin oturma süreci uzayacaktır. Enflasyonun düşmesinde talebin zayıflamasının yanı sıra resesyon endişesi sonrasında varlıklardan dolara geçişin güçlenmesi ile birlikte emtia fiyatlarında yaşanan gerileme de etkili olmaktadır. Bununla birlikte Ocak ayında sınırlı da olsa enflasyon rakamlarında meydana gelen artış, deflasyon endişelerinin önümüzdeki aylara atılmasını sağlamıştır. Ancak yaz aylarının enflasyonu düşürücü etkisi de göz önünde bulundurulduğunda merkez bankalarının deflasyon riski konusunda daha fazla adım atması gerektiği net bir şekilde görülmektedir.

KISA VADELİ FAİZ ORANLARI

	Ağu.08	Eyl.08	Eki.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09	Şub.09
Avustralya	7,25	7,02	6,18	5,33	4,35	4,25	..
Kanada	3,00	2,99	2,25	2,24	1,50	1,00	1,00
Çek Cumhuriyeti	3,62	3,45	3,52	2,79	2,32	2,20	1,87
Danimarka	4,49	4,48	5,00	5,31	4,40	3,36	2,96
Macaristan	8,44	8,50	8,86	11,28	10,12	9,40	..
İzlanda	15,75	15,75	18,25	18,25	18,25	18,25	15,88
Japonya	0,50	0,50	0,49	0,30	0,21	0,12	..
Kore	5,22	5,22	4,88	4,00	3,27	2,43	2,06
Meksika	5,85	5,99	6,09	6,17	6,02	5,82	5,58
Yeni Zelanda	7,89	7,52	7,10	6,26	5,05	4,66	..
Norveç	6,11	6,26	6,72	5,09	4,76	3,48	3,03
Polonya	6,25	6,25	6,25	6,00	5,25	4,50	4,25
Slovakya	2,48	2,17	2,56	2,05	1,38
İspanya	4,27	4,27	3,88	3,17	2,44	1,77	1,27
İsveç	4,60	4,82	4,50	3,85	2,78	2,10	1,70
İsviçre	1,98	1,70	0,30	0,05	0,01
Türkiye	16,75	16,75	16,75	16,57	15,63	14,12	12,61
İngiltere	5,00	4,89	4,41	2,78	1,65	1,34	0,90
ABD	2,00	1,81	0,97	0,39	0,16	0,15	0,22
Euro Bölgesi	4,30	4,27	3,82	3,15	2,49	1,81	1,26
Brezilya	19,69	20,19	20,48	20,46
Çin	4,14	4,14	4,14	3,06
Hindistan	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	..
Endonezya	9,28	9,71	10,98	11,24	10,98
Rusya	11,00	11,00	11,00	12,00	13,00
Güney Afrika	12,00	12,00	12,00	12,00	11,50

Tablo 1-e

Enflasyonun düşmesi ve resesyonun derinleşmesi nedeniyle gelen faiz indirimlerinde ise dibin görüldüğünü gözlemliyoruz. Merkez bankalarının faiz indirimlerine güven krizi nedeniyle daha temkinli yaklaşan ticari bankaların Ocak ayında biraz daha iyimser yaklaştıkları görülmektedir. Nitekim Ocak ayında kısa vadeli faiz oranlarında gerileme kaydedilmiştir. Özellikle Avrupa ülkelerinde faiz oranlarında yaşanan düşüş dikkat çekicidir. Bununla birlikte dip seviyelere yaklaşan kısa vadeli faizlerdeki gerileme eğiliminin önümüzdeki aylarda yerini yatay seyre bırakması beklenmelidir.

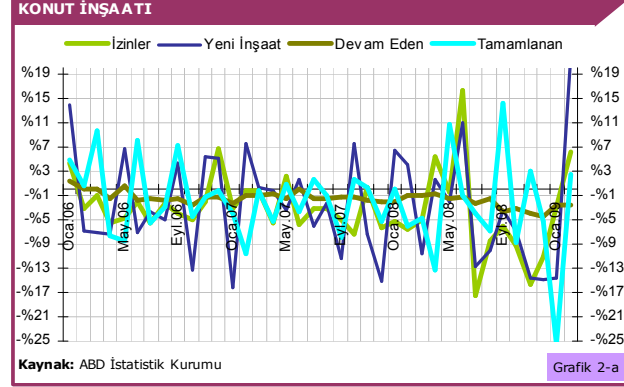
DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ

ABD ve Euro Bölgesi'nden Şubat ayına ilişkin gelen rakamlar konut sektörü için umut ışığı niteliğindedir. Faizlerdeki gerileme ve ardı ardına gelen kurtarma planları sonrasında tüketicilerin konuta yönelme eğiliminin oluşması ABD'de yeni başlayan konut inşaatlarının bir önceki aya göre %22,22 oranında artmasını sağlamıştır. Konut piyasalarının lokomotifi konumundaki ABD'deki bu rakamların kalıcı bir toparlanmaya işaret olduğunu söylemek şimdilik güç olsa da en azından krizin yarattığı sert düşüş ivme kaybetmiştir.

ABD'DE İNŞAAT SEKTÖRÜ	Miktar (Bin)			Değişim*		
	Ara.08	Oca.09	Şub.09	Ara.08	Oca.09	Şub.09
Alınan Konut İnşaat Ruhsatları	547	531	564	-%11.06	-%2.93	%6.21
Yeni Başlayan Konut İnşaatları	558	477	583	-%14.81	-%14.52	%22.22
Devam Eden Konut İnşaatları	804	783	762	-%4.63	-%2.61	-%2.68
Tamamlanan Konut İnşaatları	1029	767	785	-%5.25	-%25.46	%2.35

* Bir önceki aya göre değişimi gösterir
Tablo 2-a

Alınan konut inşaatları ruhsatları da Şubat ayında %6,21'lik artış göstermiştir. Bu rakam önümüzdeki aylarda yeni başlayan konut inşaatlarındaki artışın devam edebileceği şeklinde yorumlanabilir.

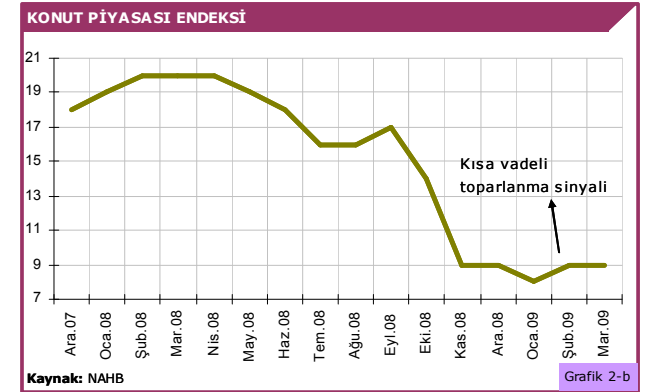
ABD'deki konut fiyatlarına ilişkin veriler ise S&P ve Case-Shiller'in oluşturduğu endeksler itibari ile takip edilebilmektedir. Geniş çaplı bu çalışmanın son rakamları Ocak ayına aittir. Krizin güçlü etkisini hissettirdiği Ocak ayında konut fiyatlarında düşüşün hızlandığı görülmektedir. **Yeni şehirleşme planlarının yapıldığı eyaletlerde fiyat düşüşleri %4'ün üzerinde olurken, New York gibi merkezi eyaletlerde fiyat düşüşleri %1 civarında olmuştur.** Bu rakamların da ortaya koyduğu üzere konut piyasasında krizin etkileri genellikle yeni yapılaşma bölgeleri için fiyat dezavantajı yaratmaktadır. **Türkiye'de şehir merkezinden uzakta oluşturulan yeni konut planlarının krizden daha fazla**

etkileneceği bu rakamlarla da teyit edilmektedir.

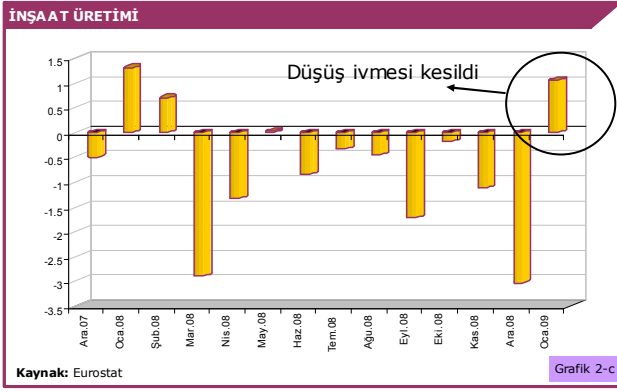
EYALETLERE GÖRE KONUT FİYAT DEĞİŞİMLERİ	Ağu.08	Eyl.08	Eki.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09
	Bileşik-20	-%1.03	-%1.82	-%2.20	-%2.26	-%2.56
Bileşik-10	-%1.10	-%1.90	-%2.12	-%2.20	-%2.31	-%2.52
WA-Seattle	-%0.72	-%1.38	-%1.37	-%2.48	-%3.63	-%3.63
TX-Dallas	-%0.16	-%0.72	-%1.17	-%1.88	-%2.36	-%2.43
OR-Portland	-%1.31	-%1.31	-%1.90	-%2.30	-%2.53	-%2.97
OH-Cleveland	-%1.07	-%0.61	-%1.01	-%1.22	-%2.07	-%2.21
NY-New York	-%0.11	-%0.94	-%1.03	-%1.66	-%1.59	-%1.25
NV-Las Vegas	-%2.40	-%2.70	-%2.81	-%3.29	-%4.81	-%4.38
NC-Charlotte	-%0.83	-%1.29	-%1.83	-%1.88	-%2.56	-%1.22
MN-Minneapolis	-%0.90	-%0.98	-%3.38	-%2.23	-%5.13	-%4.75
MI-Detroit	-%0.83	-%2.46	-%4.51	-%3.11	-%2.98	-%4.16
MA-Boston	-%0.10	-%1.08	-%1.12	-%2.60	-%1.28	-%1.52
IL-Chicago	-%0.06	-%1.09	-%1.59	-%2.81	-%2.99	-%4.64
GA-Atlanta	-%0.33	-%1.30	-%2.38	-%2.78	-%2.97	-%3.15
FL-Tampa	-%0.44	-%1.76	-%3.39	-%2.77	-%3.00	-%4.38
FL-Miami	-%1.80	-%2.59	-%2.97	-%2.19	-%2.72	-%3.62
DC-Washington	-%0.65	-%2.14	-%2.73	-%2.46	-%2.62	-%2.04
CO-Denver	-%0.02	-%1.27	-%1.46	-%1.08	-%1.50	-%2.71
CA-San Francisco	-%3.48	-%3.89	-%4.18	-%2.98	-%3.81	-%4.45
CA-San Diego	-%2.31	-%2.44	-%3.05	-%2.29	-%2.13	-%2.57
CA-Los Angeles	-%1.75	-%2.45	-%2.56	-%2.21	-%2.53	-%2.84
AZ-Phoenix	-%2.86	-%3.48	-%3.30	-%3.43	-%5.06	-%5.50

Kaynak: S&P/Case-Shiller
Tablo 2-b

Ocak ayında eyaletlerde yaşanan fiyat düşüşlerinin Şubat'taki hareketlenme ile birlikte yukarı yönelmesi beklenebilir. Özellikle düşen faizler ve açılan kurtarma paketlerinin yeni konut inşaatlarına yönelik talebi tetiklemesine paralel olarak fiyatların Şubat ayında artacağını düşünüyoruz.

ABD'nin Konut Üreticileri Derneği'nin yayınladığı veriler de **konut piyasasındaki toparlanmayı teyit etmektedir. Şubat ayında tarihinin en düşük seviyesi olan 8'i gördükten sonra endeks bu noktadan 9'a çıkmıştır. Mart'ta da bu düzeyini koruyan endeks önümüzdeki döneme ilişkin sınırlı iyimserliği korumuştur. Ancak yine de şu an için bunu konut piyasasında dip seviyeye yaklaşıldığı şeklinde algılamak gerekmektedir.** Bununla birlikte, Euro Bölgesi'nin konut verileri de 2009'un ilk aylarına ilişkin olumlu veriler içermektedir.

Euro Bölgesi'nde inşaat üretimi revize edilmiş rakamlarla Aralık ayında %3,03 düşüş göstermesi sonrasında Ocak ayında uzun bir süreden beri ilk kez artış kaydetmiş, %1,05'lik yükseliş göstermiştir.

AVRUPA'DA İNŞAAT ÜRETİMİ					
	Eyl.08	Eki.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09
Euro Bölgesi	-1.71	-0.19	-1.12	-3.03	1.05
Belçika	0.07	-4.36	1.26	-4.17	1.66
Bulgaristan	3.62	0.56	-5.99	2.02	-1.71
Çek Cumhuriyeti	2.45	-4.35	-0.09	-0.62	-0.45
Danimarka	1.16	1.83	-2.30	-0.33	--
Almanya	-2.60	-0.57	0.29	5.94	-7.78
İspanya	-5.58	1.37	0.28	-5.80	5.18
Fransa	0.38	-0.28	-0.66	-0.76	0.48
Lüksemburg	0.89	-2.55	-1.07	5.51	--
Macaristan	-0.51	0.39	-0.77	2.32	-13.87
Hollanda	2.42	1.37	-2.64	1.51	--
Avusturya	-0.09	-0.28	1.48	-2.19	1.87
Polonya	0.89	0.88	-1.07	2.17	-1.26
Portekiz	0.79	0.23	-1.35	-2.16	-3.14
Romanya	1.02	-3.79	5.41	-1.20	-6.41
Slovenya	4.45	-1.11	-14.74	-9.16	22.42
Slovakya	6.84	-2.58	0.35	-1.25	--
Finlandiya	-5.07	-2.26	0.21	-10.27	--
İsveç	-4.85	3.70	2.07	-3.86	2.19
İngiltere	-9.20	-1.19	-2.21	-2.16	0.21

Kaynak: Eurostat

Tablo 2-c

Ülke bazında baktığımızda inşaat üretimindeki toparlanmanın tüm ülkelerde yaşanmadığı gözlenmektedir. Ancak krizin problemlili ülkelerinden Slovenya'nın inşaat üretiminde yaşanan sert gerileme sürecinin %22,42'lik artışla sonlanması umut vericidir.

AVRUPA'DA YENİ KONUT SİPARİŞLERİ					
	Ağu.08	Eyl.08	Eki.08	Kas.08	Ara.08
Avusturya	-%15.36	%13.79	%3.27	-%8.42	-%13.16
Belçika	%20.46	%14.31	-%2.42	%14.45	-%14.94
Almanya	-%16.40	%17.22	-%16.73	-%17.77	%2.98
AB	-%19.15	%10.49	--	--	--
Fransa	-%35.14	%40.37	-%2.50	-%12.40	-%3.04
Macaristan	-%6.13	%0.09	-%20.70	%40.89	-%8.60
Lüksemburg	-%67.83	%36.53	-%46.70	-%34.52	%42.25
Slovenya	-%8.80	%4.87	%4.02	-%13.46	-%19.14
İngiltere	-%8.83	-%11.79	-%4.08	-%12.40	%6.47

Kaynak: Eurostat

Tablo 2-d

Yeni konut siparişlerindeki kötümser tabloda da bazı iyileşmeler yaşandığı görülmektedir. Konut piyasasındaki sorunların en yoğun

olduğu ülkelerden **İngiltere'nin yeni konut siparişlerinde Aralık 2008'in revize rakamları ile %6,48'lik yükseliş yaşanması olumlu bir gelişme olarak durmaktadır.** Yine Euro Bölgesi'nin en büyük ekonomisi olan Almanya'da yeni konut siparişlerinde %2,98'lik artış yaşanmıştır.

Son aylara ilişkin ruhsat alımlarını gösteren verilerde ise ülke bazlı iyileşmeler yaşanmaktadır. Ancak Ocak ayına ilişkin birçok kritik ülkenin verisinin bulunmaması temel noktalarda yorum yapmayı engellemektedir. Bununla birlikte Aralık ayında %34,92'lik azalma kaydeden Malta'nın yeni inşaat siparişlerinin Ocak ayı itibariyle %38 artması Ocak ayında diğer ülkeler için de bir düzeltme beklentisi oluşturmuştur. Fransa'da Ocak ayına ilişkin inşaat ruhsatları alımlarındaki gerilemenin Aralık'taki -%8,86'lık orandan -%1,53'lük orana düşmesi de bu açıdan önemlidir.

İNŞAAT RUHSATI ALIMLARI					
	Eyl.08	Eki.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09
Kıbrıs Rum Kesimi	%81.74	%23.41	%7.85	-%21.98	--
Çek Cumhuriyeti	%3.94	-%8.48	-%24.05	%5.88	--
Almanya	%3.00	%4.85	-%17.42	%17.30	--
Danimarka	-%15.54	-%10.28	%6.33	-%40.56	--
Euro Bölgesi	%6.59	%3.43	-%4.66	-%2.47	--
İspanya	%67.32	%5.47	-%22.53	%9.69	--
AB	%3.99	%1.85	-%8.83	-%2.73	--
Finlandiya	-%14.78	-%21.41	-%17.80	-%13.49	--
Fransa	-%0.26	%5.09	-%0.42	-%8.86	-%1.53
Yunanistan	%62.79	%2.42	-%9.37	-%10.90	--
Macaristan	%34.23	%23.07	-%34.92	%25.04	--
Japonya	%0.31	-%5.24	--	--	--
Malta	%171.35	-%18.65	-%12.79	-%34.92	%38.42
Norveç	-%12.97	-%32.49	%5.81	-%33.62	--
Portekiz	%10.41	%6.64	-%23.59	-%11.64	--
Romanya	%1.78	-%7.91	-%27.87	-%5.61	--
İsveç	%48.53	%36.58	-%50.14	-%19.74	--
İngiltere	-%11.49	-%11.20	-%10.22	%4.73	--

Kaynak: Eurostat

Tablo 2-e

İnşaat sektörünün Aralık ayına ilişkin istihdam verileri ise Aralık ayı için Slovenya hariç tamamlanmıştır. Oluşan rakamların krizin yoğun yaşandığı Aralık ayına ait olması görünümün olumsuzluğunu korumasına neden olmaktadır. Özellikle Avusturya'da istihdam değişiminin %8,98 oranında gerilemesi dikkat çekici bir unsurdur. 2009 yılının başında inşaat sektöründe yaşanan toparlanmaya karşın istihdamdaki olumsuz tablonun iyileşmesi beklenmemelidir. Bununla birlikte istihdam kaybının Şubat itibariyle ivme kaybetmesi beklenmelidir.

İNŞAAT SEKTÖRÜNDE İSTİHDAM DEĞİŞİMİ					
	Ağu.08	Eyl.08	Eki.08	Kas.08	Ara.08
Avusturya	-%0.28	%0.28	-%0.75	-%1.51	-%8.98
Çek Cumhuriyeti	-%0.10	-%0.10	%0.00	%0.20	-%2.14
Almanya	%0.57	%0.15	-%1.06	-%0.47	-%1.88
Euro Bölgesi	-%0.73	-%0.86	-%1.16	-%1.07	-%1.13
AB	-%0.41	-%0.79	-%1.09	-%1.04	-%1.13
Macaristan	-%0.20	-%0.94	-%0.86	-%1.06	-%1.18
İrlanda	-%3.32	-%0.89	-%6.15	-%5.24	-%3.39
Lüksemburg	-%0.44	%0.27	%0.26	-%0.18	-%0.62
Polonya	-%0.05	%0.33	%0.05	-%0.56	-%1.47
Portekiz	-%1.26	%0.38	-%0.25	-%0.64	-%1.66
Romanya	%0.33	%0.10	-%0.84	-%1.27	-%4.02
Slovenya	%0.50	%1.57	%0.63	-%0.77	--
Slovakya	%0.79	%1.07	%0.50	%0.05	-%0.55

Kaynak: Eurostat

Tablo 2-f

Avrupa'da konut piyasasında fiyatlarda stabil seyir korunmaktadır.

AVRUPA'DA KONUT FİYAT DEĞİŞİMLERİ					
	Eyl.08	Eki.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09
Avusturya	-%0.37	-%1.20	-%0.23	-%0.30	%0.91
Euro Bölgesi	-%0.45	-%0.75	-%0.64	%0.32	--
İspanya	-%0.40	-%1.71	-%1.66	%2.22	--
AB	-%0.77	-%1.04	-%0.87	%0.29	--
Finlandiya	-%0.08	%0.39	-%0.78	-%0.78	-%0.24
Fransa	-%0.41	-%0.81	-%0.67	-%0.25	--
İrlanda	-%0.42	-%0.48	-%0.06	-%0.73	--
İtalya	-%0.15	--	--	--	--
Litvanya	-%1.55	-%2.96	-%0.58	-%1.97	--
Hollanda	-%0.31	-%0.47	-%0.39	-%0.31	--
Norveç	%0.00	%0.50	%0.71	-%0.21	%0.00
Polonya	%0.32	%0.08	-%0.08	%0.00	--
Portekiz	-%1.11	-%0.53	-%0.82	-%0.36	--
Slovenya	%0.12	-%0.25	-%0.87	-%0.31	--

Kaynak: Eurostat

Tablo 2-g

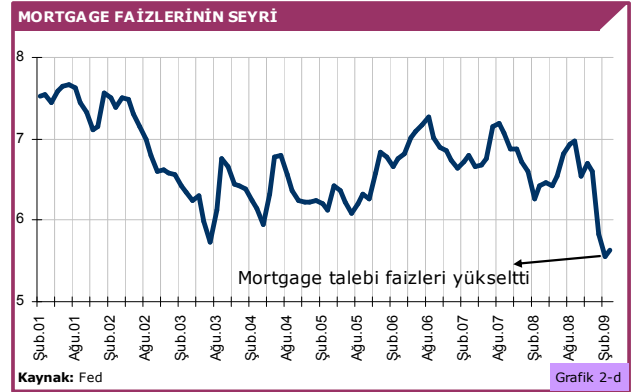
Kriz başladığından beri kırılğan bir konumda seyretmeyen Euro Bölgesi'ndeki konut fiyatlarının önümüzdeki dönemde de stabil seyrini koruyacağı görülmektedir.

Son aylardaki atılımlar da göstermiştir ki konut sektörünün canlanması açısından en önemli konu faiz düzeyidir. Bu nedenle merkez bankaları hızlı faiz indirimlerine yönelmiştir. Ancak güven krizi nedeniyle faiz indirimleri bankaların rakamlarına yansımamıştır. **Buna Şubat ayında konut talebindeki sınırlı artış eklenince uzun vadeli kredi faizlerinde yükseliş yaşanmıştır.** Macaristan'da yeniden %10'un üzerine çıkan uzun vadeli faizler yine dikkat çekmektedir. Yine İsviçre'de diğer ülkelerin aksine faizlerde gerileme yaşanmıştır.

UZUN VADELİ FAİZ ORANLARI					
	Eki.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09	Şub.09
Avustralya	5.21	4.94	4.22	4.09	4.25
Avusturya	4.22	4.07	3.74	3.84	..
Belçika	4.44	4.20	3.84	4.04	..
Kanada	3.67	3.56	2.92	2.80	2.97
Çek Cumhuriyeti	4.53	4.52	4.30	4.21	..
Danimarka	4.39	4.06	3.50	3.44	3.55
Finlandiya	4.33	4.09	3.72	3.87	3.93
Fransa	4.18	3.98	3.54	3.60	3.68
Almanya	3.88	3.56	3.05	3.07	3.13
Yunanistan	4.93	5.09	5.08	5.60	..
Macaristan	9.57	9.41	8.31	8.76	10.65
İrlanda	4.55	4.57	4.57	5.70	..
İtalya	4.78	4.74	4.47	4.62	4.54
Japonya	1.49	1.38	1.21	1.27	..
Kore	5.53	5.73	4.87	4.42	5.24
Lüksemburg	0.00	0.00	0.00	0.00	..
Meksika	8.37	8.51	8.07	7.24	7.16
Hollanda	4.23	3.96	3.65	3.76	3.80
Yeni Zelandada	5.86	5.73	4.88	4.49	4.53
Norveç	4.17	4.18	3.77	3.69	3.75
Polonya	6.35	6.23	5.70	5.46	5.97
Portekiz	4.56	4.35	4.00	4.32	4.52
Slovakya	4.95	4.92	4.72	4.69	..
İspanya	4.47	4.15	3.86	4.15	4.23
İsveç	3.57	3.34	2.67	2.80	2.93
İsviçre	2.76	2.23	2.15	2.22	2.17
İngiltere	4.58	4.26	3.62	3.67	3.69
ABD	3.81	3.53	2.42	2.52	2.87
Euro Bölgesi	4.42	4.20	3.89	4.11	4.20
Rusya	8.45	8.52	8.99
Güney Afrika	9.24	8.58	7.82

Tablo 2-h

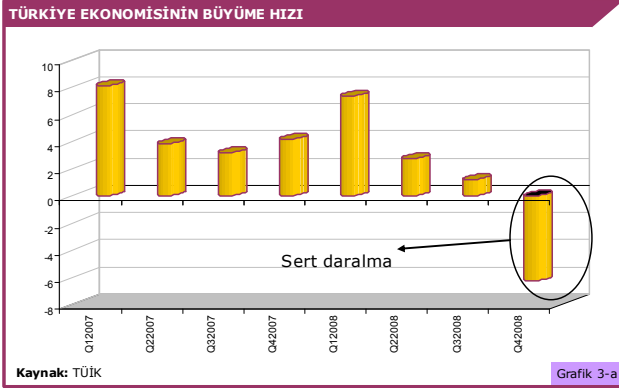
ABD'de %5'in üzerindeki seyrini koruyan mortgage faizlerinin Ağustos ayından beri ilk kez çıkış yaşadığı görülmektedir.

Önümüzdeki dönemde faizlerin bant hareketine yönelmesi beklenebilir. Mevcut faizlerin tüketiciler tarafından yeterli bulunması konut piyasasını hareketlendirebilir.

TÜRKİYE EKONOMİSİ

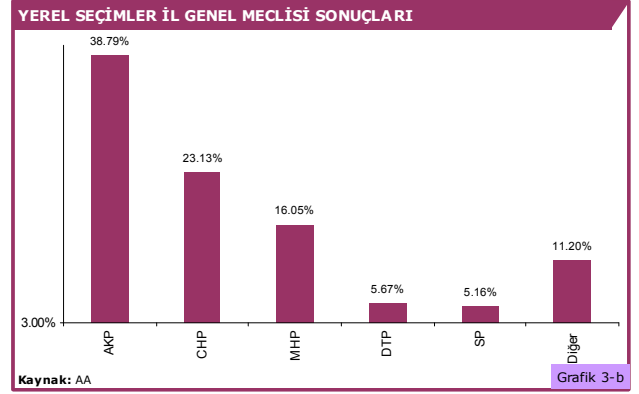
Türkiye ekonomisi kritik haberlerin geldiği bir ayı geride bırakmaktadır. **Büyüme rakamlarında 7 yıl sonra meydana gelen gerileme, sanayi üretimindeki ivme kaybının devam etmesi ve hepsinden önemlisi siyasi arenada değişen görünüm 2009 yılının Mart ayını özel bir konuma getirmiştir.**

Global krizin derinleştiği 2008 yılının son çeyreğinde **Türkiye Ekonomisi %6,2 oranında daralmıştır.** Bu rakam ile birlikte 2008 yılında büyüme %1,1 düzeyinde kalmıştır. Büyüme rakamlarındaki gerilemede özellikle inşaat sektörü %13,4 ile büyük bir pay sahibi olmuştur. **Güven krizinin yarattığı talep sorununa bağlı olarak 4. çeyrekte yaşanan Türkiye Ekonomisi'ndeki bu daralmanın 2009 yılının ilk aylarına ait sanayi üretimi verileri göz önüne alındığında 2009 yılının ilk çeyreğine sıçrayabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.** Yine Türkiye Ekonomisi için bir risk unsuru da krizin Türkiye yansımalarının önümüzdeki dönemde artacak olmasıdır. Nitekim, global krizin yarattığı talep sorunu Türkiye için reel anlamda 2009'un ilk çeyreğinde hissedilir olmuştur. Dolayısıyla krizin psikolojik etkisiyle 2008'in son çeyreğinde daralan Türkiye Ekonomisi 2009'un ilk çeyreğinde krizin reel etkilerinin sonuçlarını alacaktır. **Hükümetin oluşacak rakamları öngörerek özellikle Şubat ve Mart aylarında çıkarttığı ekonomiye destek adımları 2009 yılının ilk çeyreğinde daralmanın hızını kesebilecek bir unsur olarak durmaktadır.**

Ekonomik istikrarın vazgeçilmez unsuru olan siyasi istikrara yönelik kritik veriler de Mart ayında gelmiştir. Krizi ilk aşamada

küçümsediği düşünülen iktidardaki partinin oy oranları %38,8 seviyesine gerilemiştir.

Bununla birlikte halen en güçlü parti olmayı sürdüren **AKP'nin sandıktan çıkan sonuçlar sonrasında IMF ile anlaşma sürecine hız vermesi, AB reformlarını yeniden güçlü bir şekilde ele alması beklenmektedir.** Bu iki adımın özellikle global kriz ortamında Türkiye'yi rahatlatması beklenmelidir. Yine son dönemde yapılan -3 ayla sınırlı- vergi indirimlerinin piyasaları canlandırdığı görülmektedir. Ancak mevcut koşullar göz önünde bulundurulduğunda ekonomide canlanmanın sağlanması için daha fazla adım atılması gerekmektedir.

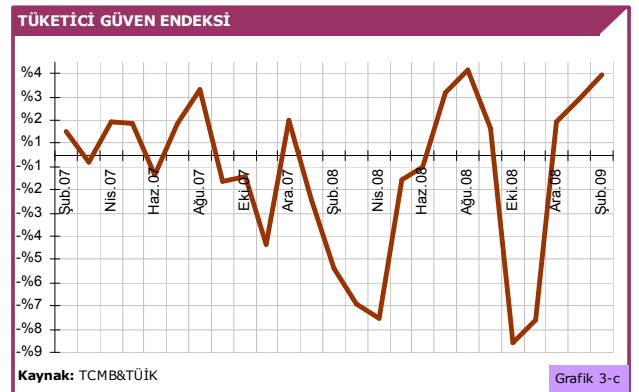
TÜKETİCİ GÖSTERGELERİ

	Ara.08	Oca.09	Şub.09	Ara.08	Oca.09	Şub.09
Tüketici Fiyatları	160.44	160.90	160.35	-%0.41	%0.29	-%0.34
Tüketici Güveni	69.90	71.56	74.00	%1.45	%2.37	%3.41
Tüketici Harcamaları	7721.81	7769.77	7776.14	-%1.11	%0.62	%0.08

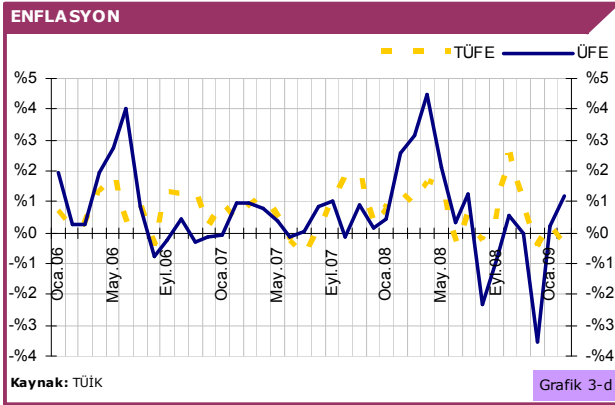
* Bir önceki aya göre değişimi gösterir

Tablo 3-a

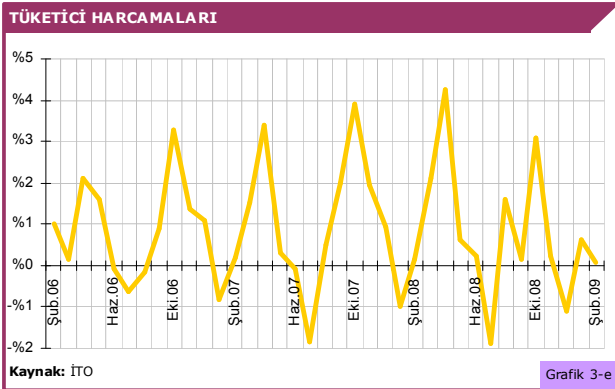
Destek paketlerinin yarattığı iyimserliğe bağlı olarak tüketiciye ilişkin verilerde toparlanma yaşanırken, tüketici güven endeksi Ocak'ta %3,41 artış göstererek 74'e yükselmiştir.

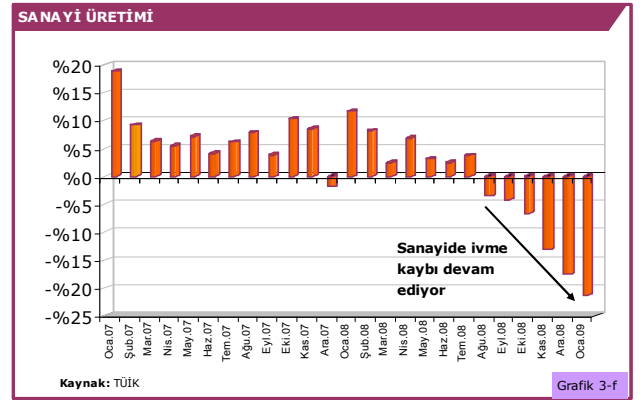
Tüketici enflasyonunda ise görünüm net bir şekilde aşağı dönmüştür. Genel olarak mevsimsel etkilerle Aralık-Ocak-Şubat döneminde artış trendinde olan enflasyon rakamları bu yıl talepte yaşanan daralmanın etkisiyle ekside geçilmektedir. Deflasyon riski şimdilik uzak bir ihtimal olarak görülse de T.C. Merkez Bankası'nın önümüzdeki dönemde dikkate alması gereken bir kavramdır. Bununla birlikte yıllık bazda %7,73 düzeyine gerileyen enflasyonu fırsat bilen T.C. Merkez Bankası bunu faiz indirimleri için değerlendirmektedir.

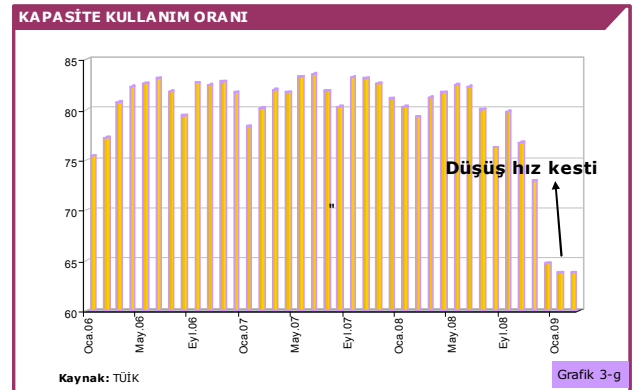
İşten çıkartmaların en yoğun hissedildiği bölge olan tüketici harcamalarında ise Ocak'taki %0,62 artış sonrasında Şubat'ta yükseliş %0,08'de kalmıştır.

Sanayideki daralma süreci 'yardım sinyalleri' vererek devam etmektedir. Dış pazarın daralmasına içerideki talep daralması eklenince sanayi üretiminin kaybı hızlanmıştır. Sanayi üretimi Ocak ayında %21,3 oranında gerileme kaydederken, alt kalemlerden imalat sanayi üretiminin %24,2'lik düşüş yazması ekonominin içine girdiği durumu teyit etmesi açısından önemlidir. Bununla birlikte son vergi paketleri ile yaşanan 'sınırlı' canlanmanın Mart rakamlarına yansımaları beklenmelidir.

2009 yılının Ocak ayında %63,8 ile tarihinin en düşük seviyesini gören kapasite kullanım oranı Şubat'ta bu düzeyini korumuştur. Yani kapasite kullanım oranındaki düşüş hız kesmiştir. Ancak %63,8'lik kapasite kullanım rakamının ekonomik dengeler için yetersiz olduğu açıktır. Bu nedenle açıklanan vergi indirimleri sonrasında bazı sektörlerde stokların erimesi ile kapasite kullanımının yeniden artışa geçmesi ekonomi için kritik önemdedir.

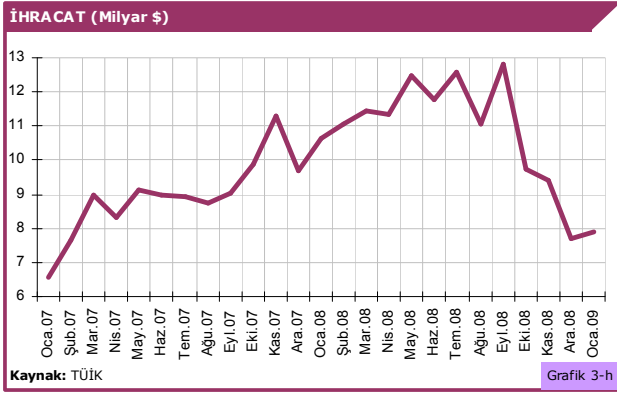
Sanayide yaşanan bu gerileme sürecinin istihdam üzerindeki etkisi daha hissedilir duruma gelmiştir. Aralık ayında işsizlik %13,6 düzeyine yükselirken, tarım dışı işsizlik oranı %17,3 olmuştur. İşsizlikteki olumsuz tablonun korunması beklenmelidir.

	Türkiye		Kent		Kır	
	Ara.07	Ara.08	Ara.07	Ara.08	Ara.07	Ara.08
Kurumsal olmayan sivil nüfus (Bin)	69,246	70,005	43,892	44,805	25,353	25,199
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (Bin)	49,575	50,339	31,856	32,628	17,719	17,711
İşgücü (Bin)	22,879	24,009	14,157	15,000	8,722	9,009
İstihdam (Bin)	20,443	20,736	12,431	12,694	8,012	8,042
İşsiz (Bin)	2,436	3,274	1,726	2,306	710	967
İşgücüne katılma oranı (%)	46.2	47.7	44.4	44.4	49.2	50.9
İstihdam oranı (%)	41.2	41.2	39	38.9	45.2	45.4
İşsizlik oranı (%)	10.6	13.6	12.2	15.4	8.1	10.7
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13	17.3	12.4	16	15.2	21.5
Genç nüfusta işsizlik oranı(*) (%)	20.6	25.7	21.3	27.1	19.3	23.3
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin)	26,696	26,330	17,699	17,628	8,997	8,702

Tablo 3-b

Krizin global olması şirketleri daha zorlamaktadır. Nitekim, iç piyasada yaşanan

daralma süreci nedeniyle dışarıya yönelen şirketler dış ekonomilerden istediğini bulamamaktadır.

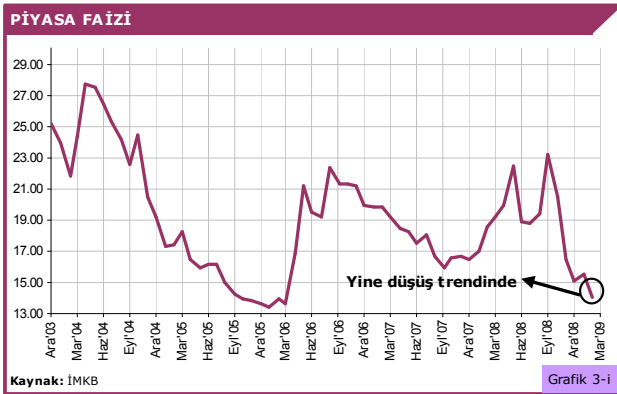

Özellikle ABD ve Euro Bölgesi'nin öncü ekonomilerine yönelik ihracatta ciddi boyutta gerilemeler kaydedilmiştir.

Ülke	2008/1	2009/1	%
İsviçre	744,948	810,948	9
Almanya	1,069,947	802,646	-25
İtalya	679,624	429,372	-37
Irak	242,794	427,916	76
Fransa	585,528	375,109	-36
İngiltere	729,507	345,992	-53
A.B.D.	375,414	282,402	-25
B.A.E.	405,068	257,816	-36
Rusya	419,972	227,125	-46
Mısır	85,140	201,671	137

Tablo 3-c

Ekonomideki bu daralma eğilimi nedeniyle T.C. Merkez Bankası'nın gösterge faizlerdeki indirimleri piyasada yine yansımalarını bulmaya başlamıştır.

Agresif indirimlerini sürdüren Merkez Bankası son kararı ile gösterge rakamı %10,5 seviyesine çekmiştir.

Tarih	Borç Alma	Borç Verme
15.10.2003	26.00	31.00
05.02.2004	24.00	29.00
17.03.2004	22.00	27.00
08.09.2004	20.00	24.00
20.12.2004	18.00	22.00
11.01.2005	17.00	21.00
09.02.2005	16.50	20.50
09.03.2005	15.50	19.50
11.04.2005	15.00	19.00
10.05.2005	14.50	18.50
09.06.2005	14.25	18.25
11.10.2005	14.00	18.00
09.11.2005	13.75	17.75
09.12.2005	13.50	17.50
02.01.2006	13.50	16.50
28.04.2006	13.25	16.25
08.06.2006	15.00	18.00
26.06.2006	17.25	20.25
28.06.2006	17.25	22.25
21.07.2006	17.50	22.50
14.09.2007	17.25	22.25
17.10.2007	16.75	21.50
15.11.2007	16.25	20.75
14.12.2007	15.75	20.00
18.01.2008	15.50	19.50
15.02.2008	15.25	19.25
16.05.2008	15.75	19.75
17.06.2008	16.25	20.25
18.07.2008	16.75	20.25
23.10.2008	16.75	19.75
20.11.2008	16.25	18.75
19.12.2008	15.00	17.50
16.01.2009	13.00	15.50
20.02.2009	11.50	14.00
19.03.2009	10.50	13.00

Tablo 3-d

Yine beklentilerde de faiz ve enflasyonun düşeceği görüşü hakimdir.

	Ağu.08	Eyl.08	Eki.08	Kas.08	Ara.08	Oca.09	Şub.09	Mar.09
Büyüme	4.1	3.9	3.4	2.7	2.0	0.4	-0.4	-2.0
Dolar	1.2594	1.2806	1.4823	1.6071	1.5332	1.6320	1.6648	1.6999
Enflasyon	11.04	10.70	10.45	11.78	11.04	7.55	7.10	6.54
Faiz	16.75	16.75	16.75	16.75	15.39	13.00	12.41	10.74
Cari Denge	-50723	-51157	-51009	-49021	-45973	-24896	-22989	-16780

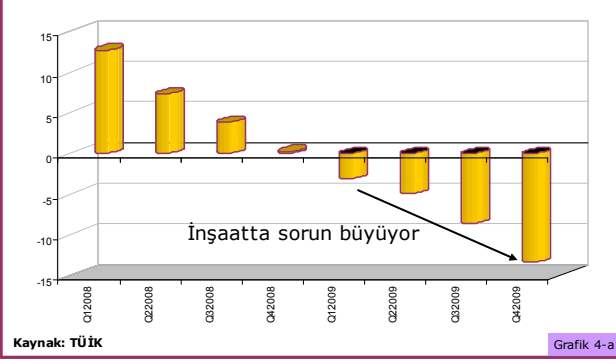
Tablo 3-e

Ancak önümüzdeki dönemde merkezden çok ticari bankaların faiz kararları belirleyici olacaktır.

TÜRKİYE İNŞAAT SEKTÖRÜ

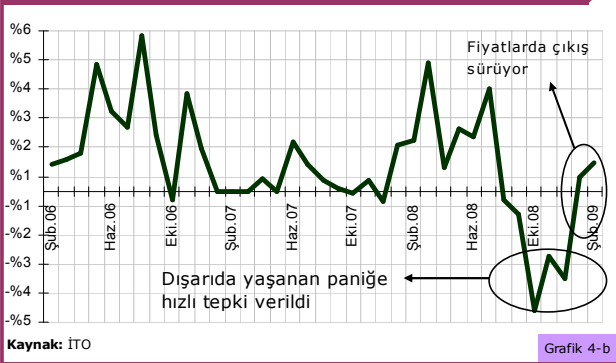
Son açıklanan milli gelir rakamlarının da teyit ettiği üzere ekonomik daralmada en büyük etki inşaat sektöründe gözlenmiştir. Nitekim inşaat sektöründe son 4 çeyrekteki daralmalar sırasıyla %3,1, %5, %8,5 ve %13,4 olmuştur.

İNŞAAT SEKTÖRÜNÜN BÜYÜME HIZI

Son çeyrekteki daralmada mevsimsel etkiler görülmekle birlikte inşaatla yönelik yatırım yapma eğiliminin azalması başlıca etken olarak görünmektedir. Ancak bu olumsuz tablonun 2009 yılının ilk üç ayında azaldığı gözlenmektedir. İTO'nun açıkladığı İnşaat Malzemeleri Fiyat Endeksi'nde Ocak ve Şubat aylarında sırasıyla yaşanan %0,5 ve %0,96'lık artışlar bu görünümü desteklemektedir.

İNŞAAT MALZEMELERİ FİYAT ENDEKSİ

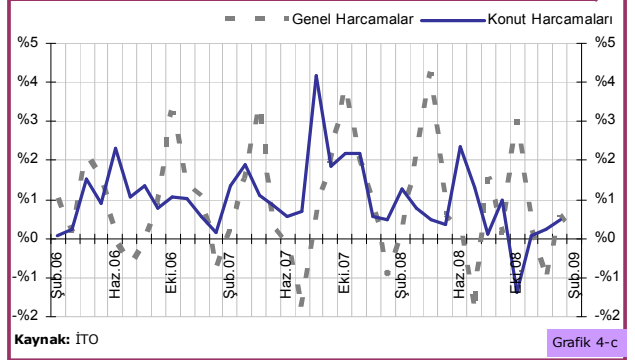
Aynı görünüm konuta yatırım yapma eğiliminde de görülmektedir. Konut alma ihtimalindeki gerileme azalırken tamir ettirme ihtimalindeki artış %14,57'ye ulaşmıştır.

TÜKETİCİNİN KONUT EĞİLİMİ

	Endeks			Değişim*		
	Ara.08	Oca.09	Şub.09	Ara.08	Oca.09	Şub.09
Tüketici Güven Endeksi	69.90	71.56	74.00	%1.45	%2.37	%3.41
Konut Alma/İnşaa Ettirme İhtimali	8.60	7.40	7.00	-%2.66	-%13.95	-%5.41
Konut Tamir Ettirme İhtimali	18.00	19.90	22.80	-%0.24	%10.56	%14.57

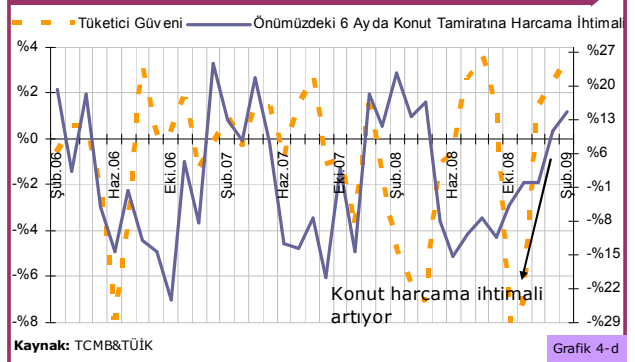
* Bir önceki aya göre değişimi gösterir
Tablo 4-a

KONUT HARCAMALARI

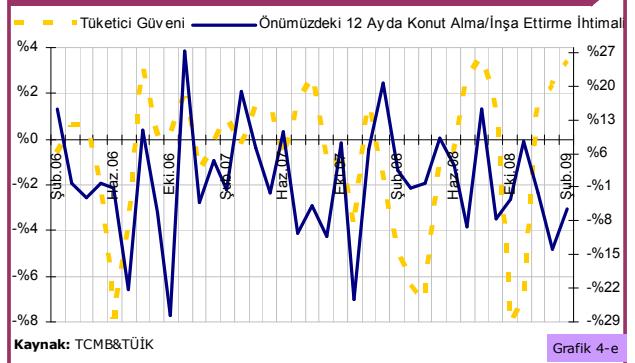
Konut harcamalarında da %0,5 ile genel harcamaların üzerinde bir artış kaydedilmiştir.

TÜKETİCİ GÜVENİ-TAMİRATA HARCAMA YAPMA İHTİMALİ

Konut tamiratına yatırım yapma ihtimalinin kuvvetlenmesi yine 2009 yılının ilk ayları için iyimserlik arz etmektedir.

TÜKETİCİ GÜVENİ-KONUT ALMA/İNŞAAT ETTİRME İHTİMALİ

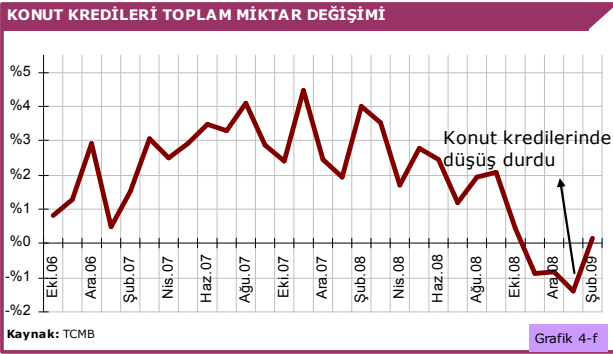
Konut alma ihtimalinde ise Şubat 2009'da sınırlı bir toparlanma görülmektedir. Ancak son açıklanan paketlerdeki konut alımındaki KDV ve harç indirimlerinin özellikle Mart rakamlarına yansımaları beklenmelidir.

Banka	Faiz
Akbank	1.39
Anadolubank	1.48
BankPozitif	1.47
Denizbank	1.49
Finansbank	1.41
Fortis	1.42
Garanti Bankası	1.39
HalkBank	1.38
HSBC	1.49
ING Bank	1.37
İş Bankası	1.39
MillenniumBank	2.09
Şekerbank	1.49
TEB	1.49
Vakıfbank	1.39
Yapı Kredi	1.39
Ziraat Bankası	1.38

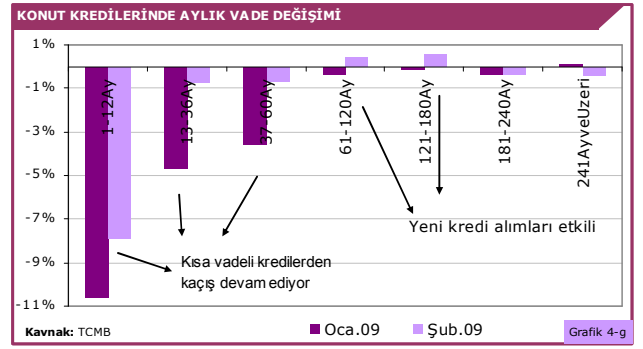
* 20.02.2009 verileridir
** 120 aylık kredi içindir

Tablo 4-b

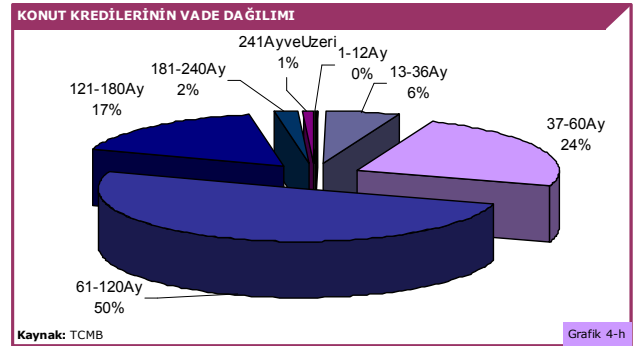
Bankalarda güven sorununun devam etmesi son indirimlerin yine bankaların konut kredisi faizlerine tam olarak yansımamasına neden olmuştur. **Ancak Halkbank ve Ziraat Bankası'nın faizleri aşağı çekme yönünde aktif olarak oyuna girmeleri faizlerin aşağı yönelmesine neden olabilecektir.**

Bununla birlikte konut piyasası için kritik bir gelişme kredi kullanımında yaşanan artıştır. 2008'in Ağustos ayından beri düşüş trendinde olan konut kredilerinde Şubat itibariyle yükseliş yaşandığı görülmektedir. Konut kredilerindeki bu hareketliliğinin özellikle birinci el konut satışlarına yansımaları beklenmelidir.

Yeni kredi kullanımlarının vade ağırlığı ise 5 ve 10 yıl olarak görünmektedir. **Özellikle 10 yıllık kredi kullanımının yaygınlaşması uzun vadeye yönelik olumlu beklentilerin güçlendiğine işaret etmektedir.**

Kredi talebinin geldiği 5 ve 10 yıllık vadelerin genel içindeki payı %67 seviyesine ulaşmıştır. Tüketicinin düşük faiz ortamında uzun vadeye yönelmesi ödeme dönüşlerini rahatlatıcı bir unsur olarak görülmelidir.

	Miktar (Bin TL)		Ara.08	Değişim Ara.08	Değişim Oca.09	Değişim Şub.09
	Ara.08	Oca.09				
1-12 Ay	105,642	94,422	86,961	-%10.42	-%10.62	-%7.90
13-36 Ay	2,331,539	2,221,890	2,205,871	-%3.11	-%4.70	-%0.72
37-60 Ay	9,163,523	8,833,513	8,773,522	-%1.55	-%3.60	-%0.68
61-120 Ay	18,644,450	18,582,424	18,689,427	-%0.69	-%0.33	-%0.58
121-180 Ay	6,285,862	6,277,676	6,313,264	-%0.78	-%0.13	-%0.57
181-240 Ay	703,634	701,437	698,991	-%0.10	-%0.31	-%0.35
241 Ay ve Üzeri	303,025	303,365	302,120	-%1.05	-%0.11	-%0.41
Toplam	37,537,675	37,014,727	37,070,156	-%0.84	-%1.39	-%0.15

Kaynak: TCMB

Tablo 4-c

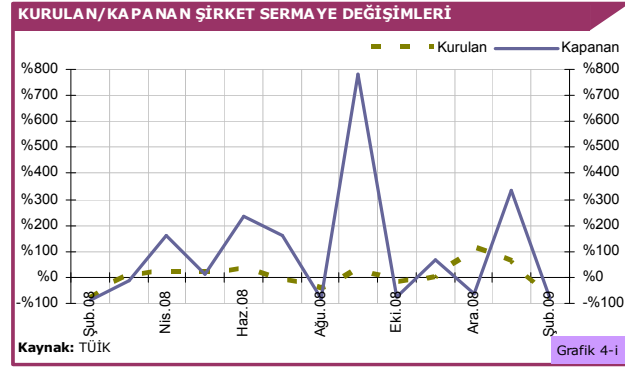
Ziraat ve Halk Bankası'nın kredi kullandırma maliyetlerine yönelik girişimlerinin diğer bankalarca takip edilmesi durumunda konut kredisi kullanımının hızla artması beklenmelidir. KDV ve harçlarda yapılan indirimler de bu görünümü destekleyebilecek unsurlar olarak durmaktadır.

KURULAN/KAPANAN İNŞAAT ŞİRKETLERİ		Kas.08		Ara.08		Oca.09		Şub.09	
Kurulan	Sayı	İnşaat	Toplam	İnşaat	Toplam	İnşaat	Toplam	İnşaat	Toplam
Sermaye		87	3,088	361	2,676	450	3,920	489	3,392
Sermaye		180	1,106	98	1,108	94	816	79	686
Artan	Sayı	351	2,945	466	7,816	778	6,381	189	1,525
Sermaye		1	2	2	9	-	6	-	3
Azalan	Sermaye	0.09	0.46	5.72	59.52	-	7.37	-	2.37
Kapanan	Sayı	78	640	180	1,190	200	1,670	107	787
Sermaye		0.50	6.98	0.18	2.54	0.19	11.05	0.15	2.31

* Sermaye rakamları milyon TL olarak verilmiştir

Tablo 4-d

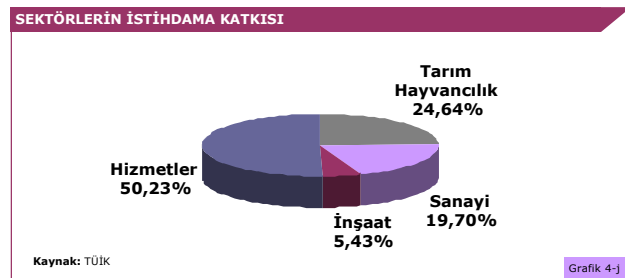
2009 yılı başında yaşanan toparlanma eğilimi şirket kuruluş/kapanış rakamlarına direk olarak yansımıştır. Şubat ayında inşaat şirketi kuruluş rakamı 489'a yükselirken, kapanış rakamı yaklaşık %50'lik düşüş göstererek 107 düzeyine gerilemiştir. Bu tablonun Mart ayında daha olumlu bir çizgi göstermesi beklenmelidir.

Kaynak: TÜİK

Grafik 4-i

Dikkat çekici bir diğer unsur inşaat sektöründe şirket kurulumunda yaşanan iyimserliğin diğer sektörlerce yaşanmamasıdır. **Nitekim genel eğilim şirket kapanmalarının fazla olduğu bir ortama işaret etmektedir. Bunun nedenini özellikle 2008'in son çeyreğinde ağır darbe alan inşaat sektörünün toparlanma çabasına bağlıyoruz.**

Kaynak: TÜİK

Grafik 4-j

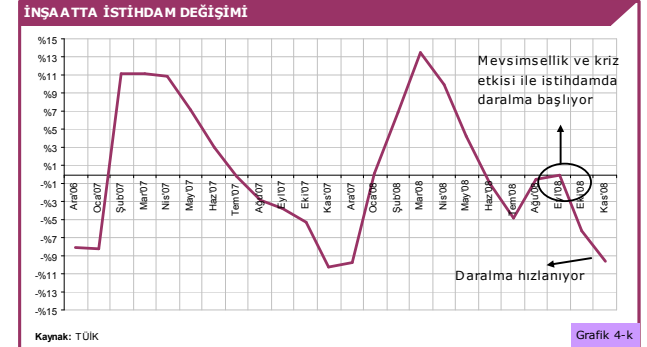
Bir önceki ay %48,61'lik katkı payı ile istihdama destek sağlayan hizmetler sektörünün bu oranı %50,23'e çıkmıştır. Özellikle hizmet sektörünün alt kalemi mali sektör istihdama ciddi katkı sağlamaya devam etmektedir. **Bununla birlikte inşaat sektörünün katkı payı %5,96'dan %5,43'e gerilemiştir.**

SEKTÖRLERE GÖRE İSTİHDAM	Miktar (Bin)			Değişim			Payları		
	Eki.08	Kas.08	Ara.08	Eki.08	Kas.08	Ara.08	Eki.08	Kas.08	Ara.08
Toplam	21.945	21.315	20.736	-1.21%	-2.87%	-2.72%	100.00%	100.00%	100.00%
Tarım-Hayvancılık	5.896	5.494	5.110	-3.71%	-6.82%	-6.99%	26.87%	25.78%	24.64%
Sanayi	4.335	4.215	4.084	-1.10%	-2.77%	-3.11%	19.75%	19.77%	19.70%
İnşaat	1.327	1.245	1.126	0.00%	-6.18%	-9.56%	6.05%	5.84%	5.43%
Hizmetler	10.387	10.362	10.415	0.06%	-0.24%	0.51%	47.33%	48.61%	50.23%

* Bir önceki aya göre değişim belirtilir

Tablo 4-e

İstihdam kaybının alt kalemlerinde inşaat sektörünün %6,82'lik düşüşü dikkat çekmektedir. Mevsimselliğin yanı sıra zor bir Aralık ayı geçiren inşaat sektöründeki istihdam kaybının yılın ilk üç ayında hız kesmesi beklenmelidir.

Kaynak: TÜİK

Grafik 4-k

Nitekim, istihdama katkısı %5,43 düzeyinde olan inşaat sektörünün 2009 yılının ilk yarısında gelen KDV ve harç indiriminin yanı sıra faizlerdeki düşüştür faydalanması beklenmelidir. Bu nedenle istihdam kaybının sınırlandırılı gözlenebilecektir.

Daha önce de dikkat çektiğimiz üzere konutta **banka kredi faiz oranları yönü belirlemeye devam edecektir. Bu nedenle Halk Bankası ve Ziraat Bankası liderliğinde bankaların uzun vadeli faizlerini düşürmesi konut sektörünü hareketlendirebilecektir. Bunun yanı sıra KDV ve harç rakamlarında yapılan indirimlerin mevcut konut stoklarının bir kısmını eritmesi mümkündür. Ancak bu tedbir ve etkilerin kısa vadeli olduğu unutulmamalıdır.** Nitekim gerçek toparlanma için global ekonomide ve Türkiye Ekonomisi'nin temelinde toparlanma yaşanması gerekmektedir. Bu nedenle önümüzdeki dönemin belirleyici unsurları olarak ABD Ekonomisi yakından izlenmelidir.